

Cleverland

**SECTOR EN
KETENINITIATIEVEN**

CO₂-PRESTATIELADDER

Cleverland

Titel:	Sector en keteninitiatieven
Auteur:	Amber van den Tillaart Jens Belder
Datum:	April 2022
Versie:	1.0
Vrijgegeven door:	Wim van Oijen

Cleverland

INHOUDSOPGAVE

Inleiding	3
Persoonlijk budget t.b.v. keten- en sectorinitiatieven	3
Onderzoek naar sector- en keteninitiatieven	4
<i>Onderzoek naar bestaande initiatieven</i>	<i>4</i>
<i>Initiatieven besproken in het management</i>	<i>6</i>
<i>Keuze voor initiatief/deelname</i>	<i>6</i>
<i>Onderbouwing.....</i>	<i>6</i>
<i>Doel</i>	<i>7</i>
<i>Wergroep 'Van CO₂-ambitie naar CO₂-actie', Nederland CO₂ Neutraal 22-03-2022.....</i>	<i>7</i>
<i>Budget.....</i>	<i>8</i>
<i>Continuering initiatieven.....</i>	<i>8</i>

Cleverland

INLEIDING

Als Cleverland willen wij graag onze duurzame kennis verrijken en de kennis die wij hebben delen met andere organisaties. De wereld roept om duurzame maatregelen en om dan allemaal het wiel opnieuw uit te vinden is letterlijk niet duurzaam. Daarnaast past het bij het DNA van Cleverland om samen te werken en kennis samen te delen.

Cleverland wil daarom naast het reduceren van haar eigen CO₂-emissies binnen de eigen bedrijfsvoering ook bijdragen aan een bredere vermindering van CO₂-uitstoot. Samen met de sector en zelfs in onze keten kunnen verdere CO₂-reducerende maatregelen getroffen worden. Cleverland levert hieraan graag een actieve bijdrage, onder andere door deel te nemen aan dergelijke sector- en keteninitiatieven. Cleverland investeert in samenwerking, het delen van eigen kennis en daar waar mogelijk maken wij gebruik van kennis die elders is ontwikkeld.

Daarom hebben wij een inventarisatie gemaakt van de mogelijke initiatieven die relevant kunnen zijn voor ons bedrijf. Deze initiatieven dienen in ieder geval in belangrijke mate verband te houden met onze projectenportefeuille. Vervolgens is een keuze gemaakt. De gekozen initiatieven, inclusief een korte omschrijving en de initiatiefnemers zijn in dit rapport beschreven.

PERSOONLIJK BUDGET T.B.V. KETEN- EN SECTORINITIATIEVEN

Vanuit de directie is een jaarlijks budget van 3 uur per medewerker per jaar beschikbaar gesteld om te besteden aan een brede diversiteit aan deelnames aan keten- en sectorinitiatieven. Medewerkers zijn hiervan op de hoogte gesteld door hun teamcoördinatoren.

Daarnaast is sinds 2021 een fulltime adviseur klimaatadaptie en duurzaamheid in dienst gekomen en werkt Cleverland sinds 2020 met een interne duurzaamheidsambassadeur. Hiermee wordt geborgd dat duurzaamheid binnen Cleverland de juiste aandacht krijgt en dat informatie frequent wordt gedeeld.

De bestede uren in 2021 en de reeds bestede en geplande uren van 2022 zijn opgenomen in dit overzicht in bijlage I. Hieraan is ook het bestede budget gekoppeld.

ONDERZOEK NAAR SECTOR- EN KETENINITIATIEVEN

Onderzoek naar bestaande initiatieven

Om inzicht te krijgen in bestaande initiatieven is onder andere gekeken naar sectorinitiatieven van concullega's die op niveau 4 en 5 zijn gecertificeerd. Ook op de website van SKAO staan diverse initiatieven verzameld. Daarnaast hebben wij gekeken naar de branchevereniging om na te gaan wat er in onze branche gebeurt aan initiatieven, mogelijk in samenwerking met opdrachtgevers.

In dit hoofdstuk wordt aangetoond dat Cleverland op de hoogte is van sector- en/of keteninitiatieven op het gebied van CO₂-reductie die in belangrijke mate verband houden met de projectenportefeuille.

Enkele relevante beoordeelde initiatieven zijn:

Sectorinitiatieven	Website
Nederland CO₂ Neutraal	
Het initiatief van Stichting Nederland CO ₂ Neutraal heeft als doel het actief informeren en betrekken van bedrijven bij de verschillende mogelijkheden om CO ₂ -reductie te bewerkstelligen. Dit wordt gerealiseerd door het verstrekken van informatie en het organiseren van bijeenkomsten. De stichting telt inmiddels meer dan 200 vaste leden die vier keer per jaar deelnemen aan de werkgroepen en inspiratie op doen tijdens een plenaire bijeenkomst.	https://nlCO2neutraal.nl
SKAO – Innovatiebijeenkomsten	
SKAO organiseert drie maal per jaar Innovatiebijeenkomsten. Deze bijeenkomsten dienen als startbijeenkomsten waar nieuwe initiatieven, dialogen en CO ₂ -reductieprogramma's in het kader van de CO ₂ -Prestatieladder worden geboren. De bijeenkomsten zijn een ideale gelegenheid voor Cleverland om met gecertificeerde bedrijven, overheden en maatschappelijke organisaties in contact te komen. Deelname aan deze bijeenkomsten kan voor Cleverland mogelijk leiden tot nieuwe initiatieven, programma's en dialogen om te helpen voldoen aan de CO ₂ -Prestatieladder eisen.	https://skao.nl
Duurzaam GWW	
Duurzaam GWW heeft als ambitie om duurzaamheid een integraal onderdeel te laten zijn van spoor-, grond-, water- en wegenbouwprojecten. Om dit te realiseren is er de praktische Aanpak Duurzaam GWW. Deze werkwijze maakt duurzaamheid in GWW-projecten concreet zonder vooraf voor te schrijven hoe de duurzaamheidswinst behaald wordt. Dat kan per project verschillen. Eind 2020 was de Green Deal Duurzaam GWW 2.0 officieel afgelopen. Ondertussen is aan bovenstaande een vervolg gegeven in de vorm van DGWW 2030 met als hoofddoel dat uiterlijk medio 2024 duurzaamheid een integraal onderdeel moet uitmaken van alle spoor-, grond-, water- en wegenbouwprojecten.	https://www.duurzaamgww.nl

De Duurzame Leverancier	
<p>De Duurzame Leverancier is het platform voor organisaties die veilig en verantwoord willen ondernemen. Zij ondersteunen bedrijven, opdrachtgevers en leveranciers bij hun uitdagingen op het gebied van duurzaamheid, milieu en veiligheid. Het initiatief is laagdrempelig en interactief. Er worden klankbordbijeenkomsten georganiseerd en er is ondersteuning voor diverse keteninitiatieven. Het uitgangspunt is het delen van kennis en informatie, voor en door de deelnemers, groot en klein.</p>	<p>https://duurzameleverancier.nl</p>
Anders Reizen	
<p>In het netwerk Anders Reizen werken ruim 60 grote Nederlandse werkgevers samen aan de verduurzaming van hun zakelijke mobiliteit. Zij delen de ambitie om in 2030 de CO₂-uitstoot met 50% verminderd te hebben (t.o.v. 2016 per fte). Iedere organisatie die zich aansluit bij de Coalitie Anders Reizen tekent de Dutch Sustainable Mobility Pledge. Hierin belooft zij de volgende vier acties te ondernemen:</p> <ul style="list-style-type: none">- Actief maatregelen te nemen om de eigen CO₂-uitstoot te reduceren;- Actief hierover te communiceren binnen de organisatie om de bewustwording over en acceptatie van duurzame mobiliteit te vergroten;- Belemmeringen te signaleren en indien nodig, aan de overheid kenbaar te maken;- Andere bedrijven te stimuleren hetzelfde te doen.	<p>https://www.andersreizen.nl/</p>
Het Nieuwe Rijden	
<p>Het programma 'Het Nieuwe Rijden' stimuleert automobilisten, zakelijk rijders, beroepschauffeurs en wagenparkbeheerders over te gaan tot een energie-efficiënter rij- en reisgedrag door slimmer te rijden en te reizen. Het Nieuwe Rijden geeft informatie over de nieuwste autotechniek, brandstoffen en bijvoorbeeld ook banden. Met Het Nieuwe Rijden kan iedereen zijn steentje bijdragen aan het terugdringen van de CO₂-uitstoot en veel geld besparen, uiteraard aan brandstof maar ook aan onderhoudskosten en slijtage van je auto.</p>	<p>https://hetnieuwerijden.nl/</p>
Duurzaam Netwerk Den Bosch	
<p>Duurzaam Netwerk Den Bosch bouwt aan een nieuw Duurzaam Netwerk in 's-Hertogenbosch. Het Duurzaam Netwerk Den Bosch is onder andere een opvolging van het BEC (website van Klimaatplein) en brengt diverse initiatieven bij elkaar, zoals de Portobello Club, de Community Duurzame Mobiliteit 's-Hertogenbosch, en nog veel meer. Het Duurzaam Netwerk Den Bosch verbindt duurzame doelen. We versnellen huidige initiatieven, jagen nieuwe acties aan en initiëren activiteiten om samen te werken aan een duurzaam 's-Hertogenbosch. Het Duurzaam Netwerk Den Bosch is in 2021 opgericht en is nog haar vorm aan het krijgen.</p>	<p>https://www.denbosch.nl/nl/duurzaam/duurzaam-netwerk</p>

Cleverland

Diverse ad-hoc bijeenkomsten	
CO ₂ -reductie en circulariteit speelt op dit moment overal in de branche. Over dit onderwerp wordt een veelheid aan webinars, bijeenkomsten en events georganiseerd.	

Initiatieven besproken in het management

Het onderzoek naar de verschillende initiatieven is binnen in het managementteam besproken. Hier zijn we tot de conclusie gekomen dat we ons conformeren aan Nederland CO₂ Neutraal. Hier is direct budget voor vrijgemaakt.

Keuze voor initiatief/deelname

Voor het eerste jaar sluiten wij ons aan bij Nederland CO₂ Neutraal, informeren wij onze medewerkers over Het Nieuwe Rijden en nemen wij veelvuldig deel aan verschillende webinars, lezingen, beurzen en dergelijke. We blijven ieder jaar analyseren welk initiatief op dat moment het beste aansluit bij de wensen en behoeften van onze organisatie.

Onderbouwing

Nederland CO ₂ Neutraal
Cleverland heeft gekozen om in 2022 in ieder geval deel te nemen aan dit initiatief. Als bedrijf gaan wij aan de slag met CO ₂ -reductie en willen graag onze kennis over de verschillende mogelijkheden daarin vergroten. Daarom vinden wij het belangrijk om in eerste instantie aan dit grotere, informatieve initiatief, gericht op CO ₂ -reductie, deel te nemen. Mogelijk gaan we over een tijdje, zodra de CO ₂ -reductie binnen Cleverland concrete vormen heeft gekregen, over op een meer lokaal initiatief, iets wat aansluit bij het DNA van Cleverland.
SKAO – Innovatiebijeenkomsten
De innovatiebijeenkomsten van SKAO zijn van ongeveer hetzelfde kaliber dan Nederland CO ₂ Neutraal. Omdat Nederland CO ₂ Neutraal viermaal per jaar een bijeenkomst heeft, waarvan eentje op korte termijn waar we ook bij aanwezig zijn (22 maart 2022), en zich meer richt op CO ₂ -reductie is voor nu gekozen om aan Nederland CO ₂ Neutraal deel te nemen in plaats van SKAO.
Duurzaam GWW
De aanpak van Duurzaam GWW gebruiken wij reeds in onze duurzaamheidssessies in verschillende projecten. Wij staan achter deze methode en breiden deze mogelijk uit met de Sustainable Development Goals en doelstellingen uit het Klimaatakkoord. Om aan te sluiten bij het Duurzaam GWW manifest zien wij dan ook niet als meerwaarde.
De Duurzame Leverancier
Hiervoor geldt dezelfde onderbouwing als bij SKAO.
Anders Reizen
Cleverland staat positief tegenover dit initiatief aangezien mobiliteit ook de grootste bron van CO ₂ -emissie is van onze organisatie. Cleverland wil zich graag committeren en de CO ₂ -uitstoot hierdoor te reduceren.

Cleverland

Aangezien wij echter geen bedrijf zijn van meer dan 1.000 medewerkers, kunnen wij niet deelnemen aan dit initiatief.
Het Nieuwe Rijden
De belangrijkste bron van CO ₂ -uitstoot van Cleverland is het brandstofverbruik van de auto's. Door deel te nemen aan het initiatief "Het Nieuwe Rijden" streeft Cleverland ernaar om de medewerkers bewust te maken van de effecten van o.a. een de rijstijl of een te lage bandenspanning op de veiligheid en het brandstofverbruik/ de CO ₂ -uitstoot. De toolbox van "Het Nieuwe Rijden", met 15 tips voor een zuinige rijstijl zal eenmaal per jaar worden verstrekt aan alle medewerkers.
Duurzaam Netwerk Den Bosch
Duurzaamheid staat binnen Cleverland nog in de kinderschoenen. Het Duurzaam Netwerk Den Bosch ook. Die combinatie maakt dat het voor Cleverland te vroeg voelt om hierbij aan te sluiten. Wel blijven we het initiatief volgen en blijven we eenmaal per jaar evalueren of we dienen deel te nemen.
Ad-Hoc bijeenkomsten
Omdat Cleverland en haar collega's oprecht betrokken zijn bij CO ₂ -reductie wordt aan veel bijeenkomsten deelgenomen (zie ook Bijlage I). Collega's worden door hun teamcoördinatoren geënthousiasmeerd om hieraan deel te nemen of bij te dragen.

Doel

Voor Cleverland is het doel van deelname aan de sector en keteninitiatieven om informatie te kunnen op doen in de werkgroepen die Nederland CO₂ Neutraal organiseert. Wij hopen op de volgende onderwerpen informatie te kunnen verkrijgen door deelname aan de sector en keteninitiatieven:

- Bewustwording binnen het bedrijf op het gebied van CO₂-reductie
- Brandstof besparing op de brandstof binnen het wagenpark
- Mogelijkheden om ketenpartners te beïnvloeden tot CO₂-reductie
- Opzetten van eigen sector en keteninitiatieven

Naast het opdoen van informatie binnen de werkgroepen die Nederland CO₂ Neutraal organiseert, wil Cleverland natuurlijk informatie delen met werkgroep leden. Cleverland gaat dit met name doen door te delen hoe wij bepaalde reductiemaatregelen in de praktijk willen brengen. En tot op zekere hoogte in detail te treden hoe binnen Cleverland nieuwe en innovatieve technieken worden bedacht, geïmplementeerd en gecombineerd om tot CO₂-reductie te komen binnen onze organisatie.

Werkgroep 'Van CO₂-ambitie naar CO₂-actie', Nederland CO₂ Neutraal 22-03-2022

Cleverland heeft in de afgelopen bijeenkomst van Nederland CO₂ Neutraal op 22-03-2022 deelgenomen aan de werkgroep 'Van CO₂-ambitie naar CO₂-actie'. Deze workshop werd georganiseerd door een medewerker van de Nationale Spoorwegen. In de interactieve sessie werd met alle deelnemers samen besproken hoe zij hun CO₂-ambities bepaald hebben en hoe zij deze omgezet hebben of willen omzetten naar acties.

Geleerde punten uit deze sessie zijn:

- Je wilt je CO₂-uitstoot inzichtelijk maken. Waar begin je? Bedenk:
 - Voor wie doe je het?
 - Wanneer ben je tevreden?
 - Wat heb je nodig?

Cleverland

- Staar je niet blind op je grootste CO₂ emissiebronnen, maar juist op de bronnen waar je de meeste invloed op hebt. Zo kan je op korte termijn effect creëren.
- Maak richting collega's maar bijvoorbeeld ook in aanbestedingen duidelijk hoeveel je kan besparen en waaraan dat gelijk is.

Budget

Een overzicht van de budgetten (in tijd en geld) die het afgelopen jaar vrijgemaakt zijn vindt u in bijlage I. In het overzicht zijn een aantal vaste onderdelen opgenomen, maar daarnaast is ook inzicht gegeven van deelname aan bijeenkomsten die gericht zijn op duurzaamheid.

Het overzicht wordt jaarlijks aangevuld met recente deelnames.

Continuering initiatieven

Op dit moment wordt de keuze voor aansluiting bij Nederland CO₂ Neutraal gecontinueerd. Cleverland zal eind 2022, op basis van de uitkomsten van deelname in werkgroepen, verdere reductiemogelijkheden onderzoeken en in een review van de initiatieven besluiten of men doorgaat met de gekozen initiatieven en/of gaat deelnemen aan andere initiatieven.

Cleverland

Bijlage I Recente deelnames sector en ketenanalyse 2021 en doorkijk naar 2022

Deelnames 2021	Wanneer	Wie	Hoe	Uren	Budget
Inzet adviseur klimaatadaptie, duurzaamheid	Doorlopend	Amber van den Tillaart	Vast dienstverband	N.v.t.	N.v.t.
Inzet duurzaamheidscoördinator intern	Doorlopend	Marianne Martens	Vast dienstverband	40 uur/jaar	€ 4000,-/jaar
Webinar "4 jaar Green Deal DGWW 2.0".	11-2-2021	Wendalin Kolkman	Deelname	2 uur	€ 200,-
Webinar 'ontwerprichtlijnen stedelijk groen t.b.v. hittebestendige stad'	18-2-2021	Wendalin Kolkman	Deelname	2 uur	€ 200,-
Webinar 'Werken aan klimaatadaptatie - hoe doe je dat?'	17-5-2021	Wendalin Kolkman	Deelname	2 uur	€ 200,-
Masterclass Klimaatadaptatie Metropoolregio Eindhoven (MRE)	23-6-2021	Wendalin Kolkman	Georganiseerd	32 uur	€ 3200,-
Jaarevent Platform CB'23	1-7-2021	Wendalin Kolkman	Deelname	8 uur	€ 800,-
Esri GIS Conferentie (Online)	22-9-2021	Jorrit Schoen	Deelname	8 uur	€ 800,-
Vakbeurs openbare ruimte Utrecht jaarbeurs	23-9-2021	Alex Raaijmakers (Cleverland) & Leander Koese (Bold Tenders)	Deelname	16 uur	€ 1600,-
'Impact maken met Klimaatneutraal Inkopen'	14-10-2021	Quanah van Gelderen	Deelname	2 uur	€ 200,-
Stadswerk Webinar: Het klimaat de baas in uw gemeente	18-11-2021	Amber van den Tillaart	Deelname	2 uur	€ 200,-
Gamechangers in bouw en infra	25-11-2021	Marianne Martens & Chris Hoevenaars	Deelname	8 uur	€ 800,-
WDE Talk - Wat als leefbaarheid centraal staat bij het ontwerpen van mobiliteit?	25-11-2021	Huub Wirken	Deelname	4 uur	€ 400,-
2-delige webinar 'Ruimte! Ruimte! Ruimte! Maak plaats voor het klimaat'	20-11-2021 en 07-12-2021	Wendalin Kolkman	Deelname	4 uur	€ 400,-

Cleverland

Gemeente Rotterdam: beheer is het nieuwe ontwerpen	7-12-2021	Huub Wirken	Deelname	4 uur	€ 400,-
Online slotevent I-QUA	7-12-2021	Amber van den Tillaart	Deelname	4 uur	€ 400,-
Webinar de energie-congestie	9-12-2021	Amber van den Tillaart	Deelname	2 uur	€ 200,-
Webinar 'Belangenafweging en weersextremen: hoe maak je keuzes?'	10-12-2021	Wendalin Kolkman	Deelname	2 uur	€ 200,-
Kosten totaal 2021					€ 14.200,-

Deelnames 2022 tot op heden	Wanneer	Wie	Hoe	Uren	Budget
Inzet adviseur klimaatadaptie, duurzaamheid	Doorlopend	Amber van den Tillaart	Vast dienstverband	N.v.t.	N.v.t.
Inzet duurzaamheidscoördinator intern	Doorlopend	Marianne Martens	Vast dienstverband	40 uur/jaar	€ 4000,-/jaar
Nederland CO ₂ Neutraal	Jaarlijks		Lidmaatschap	n.v.t.	€ 1247/jaar
Initiëren van CO ₂ -gespreksonderwerpen met een frequentie van ten minste twee keer per jaar	2 maal per jaar	Leden KAM overleg	Werkzaamheden	40 uur/jaar	€ 4000,-/jaar
Stand van Zaken CO ₂ prestatieladder bespreken	4 maal per jaar	Leden KAM overleg	Werkzaamheden	40 uur/jaar	€ 4000,-/jaar
SKAO Innovatiebijeenkomsten	Ad-hoc		Ad-hoc deelname	8 uur	€ 800,-
Behalen CO ₂ prestatieladder trede 5 – interne uren	Voorjaar 2022	Leden KAM overleg	Werkzaamheden	600 uur	€ 60000,-
Behalen CO ₂ prestatieladder trede 5 – Myron Advisering	Voorjaar 2022	externe adviseur	Werkzaamheden	n.v.t.	€ 7140,-
Kenniscafé Bicycle Oriented Development, CROW Fietsberaad	18-1-2022	Mark van Baaren	Deelname	4 uur	€ 400,-
Marktdag Amersfoort Buitenruimte Circulair 2022	20-1-2022	Amber van den Tillaart	Deelname	4 uur	€ 400,-
Circuleeratelier Unie van Waterschappen	1-2-2022	Douwe Schoonderwaldt	Deelname	4 uur	€ 400,-
GNMI Themagroep Stadslogistiek	8-2-2022	Mark van Baaren	Deelname	4 uur	€ 400,-

Cleverland

Partnershipsessie SDG13: Klimaatactie	8-2-2022	Amber van den Tillaart	Deelname	4 uur	€ 400,-
Event 'RWS Week van de CE & Klimaat': online event 'Duurzame infra: alleen samen'	10-2-2022	Amber van den Tillaart	Deelname	4 uur	€ 400,-
Kennisdag Zoetwater en Ruimtelijke Adaptatie	10-2-2022	Amber van den Tillaart	Deelname	4 uur	€ 400,-
Webinar: op weg naar schoner rijden, Voortgangsoverleg Klimaatakkoord	25-2-2022	Mark van Baaren	Deelname	2 uur	€ 200,-
Online talkshow: 50 jaar: 'Grenzen aan de groei' - Wat gaan we de komende 50 jaar doen?	2-3-2022	Wendalin Kolkman	Deelname	2 uur	€ 200,-
Webinar: op weg naar zero emissie stadslogistiek	16-3-2022	Mark van Baaren	Deelname	2 uur	€ 200,-
Webinar effectieve communicatie voor een klimaatbestendig Nederland	16-3-2022	Wendalin Kolkman	Deelname	2 uur	€ 200,-
Event Nederland CO ₂ Neutraal	22-3-2022	Amber van den Tillaart	Deelname	8 uur	€ 800,-
Webinar 'Hoe betalen we klimaatadaptatie?'	31-3-2022	Wendalin Kolkman	Deelname	4 uur	€ 400,-
Liveable Planet congres: Lokaal beleid voor een leefbare planeet, Universiteit Leiden	14-4-2022	Mark van Baaren	Deelname	4 uur	€ 400,-
Webinar: Hoe kunnen we zinloze verharding toe bewegen naar een klimaat adaptieve leefomgeving?	19-5-2022	Marleen Blonk	Deelname	1 uur	€ 100,-
Geobuzz	23-5-2022	Jorrit Schoen & Amber van den Tillaart	Deelname	16 uur	€ 1600,-
Event Nederland CO ₂ Neutraal	16-6-2022	Amber van den Tillaart, Jens Belder	Deelname	16 uur	€ 1600,-
Event Nederland CO ₂ Neutraal	27-9-2022	Nader te bepalen	Deelname	8 uur	€ 800,-

Cleverland

Event Nederland CO ₂ Neutraal	8-12-2022	Nader te bepalen	Deelname	8 uur	€ 800,-
Kosten tot zover 2022					€ 91.287,-